

ضمیمہ

رسالہ مشارع طرق اربعہ جو حضرت مجدد الف ثانی
قدس سرہ نے حضرت خواجہ باقی باللہ قدس سرہ
کی ایک بیاض سے نقل فرمایا تھا اور وہ کابل میں حضرت
نورالمشارع علیہ الرحمہ کے کتب خانے میں محفوظ تھا۔

انتسابے ایں داعی مکینہ محمد الباقی باین خاوندۃ عالمیہ چنان است
کہ ایں مکینہ خرقہ پوشیدہ و مصافحہ کردہ و اجازہ تامہ عامہ و ارشاد یافت
از حضرت مرشد علی الاطلاق و غوث الافاق فی المشارق و المغرب بالاسحقان
مخدومی و سیدی خواجہ اسحق قدس سرہ و ایشان از دو جا اجازہ و نسبت
ارشاد یافتہ اند۔ اولاً از والد خود حضرت قطب الاقطاب مولینا خواجہ
کاسانی الدہبیدی قدس سرہ۔ بعد ازاں از خلیفۃ الخلفائے ایشان حضرت
مولینا لطف اللہ قدس سرہ کہ ہم پیرہ نیز بودہ اند بحضرت مولینا خواجہ
و حضرت مولینا لطف اللہ قدس سرہ از حضرت مولینا شاہ حسین مرغینانی کہ
از خلفائے حضرت خواجہ احرار اند۔ اولاً نسبت درست کردہ مجاز
شدہ بودند۔ بعد از ایشان بحضرت مولینا محمد قاضی پیوستہ از ایشان
نیز مجاز گشتہ اند۔ و بعد از ایشان بحضرت مخدومی مولینا خواجہ گلشنیہ

بیعت کرده اند - و خدمات در باره بے نهایت مالاً و نفساً بتقدیم
 رسانیده اند - پس ازال بهت حضرت مولینا خواجگی قدس سره ایشان
 را صدیق خلفاء و قائم مقام مطلق خود خوانده اند - پس معلوم شد که
 حضرت مولینا خواجگی و حضرت مولینا لطف الله را انتساب و اجازه
 از مولینا محمد قاضی است و ایشان را از خواجه احسار است - اغنی
 حضرت ناصر المله والدین خواجه عبید الله - و ایشان را اجازه و انتساب
 حضرت مولینا یعقوب چرخ است و ایشان را بخواجه بهار الحق والدین
 النقشبندی است و ایشان را حضرت امیر کلال و ایشان را بخواجه بابا
 سماسی و ایشان را بخواجه علی عزیزی و ایشان را بخواجه محمود
 انجیر فغنوی است و ایشان را بخواجه عارف ریوگری است و ایشان
 را حضرت قطب الاقطاب خواجه جهان خواجه عبدالحق عجمدانی و ایشان
 را بخواجه یوسف همدانی و ایشان را بخواجه ابوعلی فارسی طوسی و ایشان
 را بخواجه ابو القاسم و ایشان را شیخ ابوالحسن نیرانی و ایشان را شیخ ابوزید سلطان نیرانی
 به امام جعفر صادق و امام جعفر صادق رضی الله عنه را دو نسبت است -
 یکی به پدر بزرگوار خود امام محمد باقر رضی الله عنه و ایشان را به امام زین
 العابدین رضی الله عنه و ایشان را به امام حسین رضی الله عنه و ایشان را
 به پدر بزرگوار خود اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه و ایشان
 نیز جامع دو نسبت اند - یکی از آن حضرت صلی الله علیه و سلم به واسطه
 دوم بواسطه خاگای ثلاثه رضی الله عنهم - و این نسبت که امام جعفر
 صادق را به آبای گرامی است رضی الله عنهم سلسله الذهب می نامند شریف
 و نزاعیه و لطافه و غیر این نسبت را سلسله الفضة می گویند - و نسبت
 دیگر امام جعفر رضی الله عنه به پدر مادری خود است قاسم بن محمد بن
 ابی بکر الصدیق رضی الله عنهم که از فقهای سعه بوده اند و از کبار ائمه

دین اند و ایشان را بحضرت سلمان فارسی رضی اللہ عنہ است و ایشان را نیز دونسبت است، یکے از آل حضرت صلی اللہ علیہ وسلم بلا واسطہ۔ و نسبت دیگر بواسطہ خلفائے اربعہ رضی اللہ عنہم۔ لیکن از ہر یکے از خلفاء نسبتے خاص یافتہ و در طریق ذکر خفیہ قلبی و توجہ و مراقبہ باطن منسوب اند بحضرت صدیق اکبر رضی اللہ تعالیٰ عنہ کہ طریق خاص ایشان بودہ و حضرت خواجگان قدس اللہ تعالیٰ اسراہم و رزقش این نسبت نمودہ اند بدانچہ منسوب بحضرت صدیق اکبر اند رضی اللہ عنہ۔

مخفی نماند کہ خواجہ ابوالقاسم گرگانی^۱ کہ پیر خواجہ ابوعلی فارمدی^۲ است، ایشان را نیز دونسبت است، یکے بہ شیخ ابوالحسن خرقانی^۳ کہ مذکور شد و نسبت دیگر ایشان بہ شیخ ابوعلی کاتب^۴ است و ایشان را بہ شیخ ابوعلی رودباری^۵ و ایشان را بہ شیخ ابوالعثمان مغربی^۶۔ و ایشان را بہ سید الطائفہ شیخ جنید^۷ است قدس سترہ و شیخ ابوالحسن خرقانی^۸ بہ سید جامع منسوب اند، یکے بہ شیخ بایزید بسطامی^۹، چنان کہ مذکور شد و این بحسب روحانیت است و دیگر بہ شیخ ابوعلی رودباری^{۱۰} و شیخ ابوسعید ابوالخیر^{۱۱}۔ و این دوم بحسب روحانیت است و ہم بحسب معنی۔ و شیخ بایزید بسطامی^{۱۲} را نسبت و بیعت بحضرت امام بحق ناطق جعفر صادق رضی اللہ عنہ چنانکہ امام غزالی^{۱۳} در کتاب طیب القلوب خود آورده اند کہ شیخ بایزید^{۱۴} بہ امام جعفر رضی اللہ عنہ بیعت فرمودہ و دوام ذکر اللہ اللہ و شکرے شکرے گفتہ تا آن کہ از دنیا رحلت فرمودہ۔ انہی کلامہ۔ و ہمچنین است در کشف المحجوب^{۱۵} شیخ علی عثمان جلائی^{۱۶} کہ معاصر شیخ ابوعلی فارمدی^{۱۷} بودہ اند و در تذکرہ عطار^{۱۸} قدس سترہما۔

پلوشیدہ نماند کہ انتساب اجازت این کمینہ از طریقہ جبریہ یثوبیہ^{۱۹} اولاً بار از حضرت قطب الاقطاب غوث الخلائق والطرانق حضرت قاسم شیخ عالمیائ^{۲۰}

عالم الکبیر بکلی (۶) است۔ بعد از شیخ المشائخ فی العالم الاعظم الامام سید
طیب بلخی است۔ بعد از ایشان از برادر ایشان یعنی السید السید العارف
بالمذنب والنوث الاعظم الامام بلا اشتباه سندنا و محدومنا و استادنا سید
عبد اللہ بلخی ^{مرہ} بعد از شیخ و کمرہ بعد از شیخ اجازت نامہ عامہ و لباس خرقہ
مشرف کردند و در ہمیں طریقہ از مشائخ کیا بسیار بہ اجازت و ارشاد بوقت
و مبشر گردیدہ تحریر از عن الاطباء مذکور نہ گردانید۔ پس معلوم باشد کہ حضرت
قاسم شیخ از طرق اربعہ مشہورہ مجاز بودند۔ لیکن روش طریقہ ایشان جہر بودہ
و درین طریقہ منسوب و مجاز اند۔ اولاً از روسے معنی از حضرت شیخ
خدای داد و از روسے صورت از دو خلیفہ شیخ خدای داد، اول
از خواجہ مولینا لوری ^{مرہ} کہ بیچند سال در ملازمت ایشان سلوک نمودہ
مجاز شدہ اند و بعد از ان از مشائخ طرق متعددہ و بعد از سیاحت و
ملازمت مشائخ حضرت مولینا دلی کوہ در پی پیوستہ اند و بیچند سال
دیگر در خدمت ایشان بودہ۔ بعد از وفات ایشان بہ سید ارشاد نشستہ
اند و می فرمودند، با آنکہ پیرین رسیدہ ام، اگر دانم کہ کسے باشد کہ از او
نفاذہ می توان گرفت، بقیہ عمر بخدمت آن عزیز بصری بروم و غاشیہ یاد
بردوش کشیدہ در جلوسے او می روم و ایشان یاد از کبرایے متقدّمین
می دادند۔ ہنیئ لمن رآہ و جالسہ و صاحبہ رضی اللہ عنہ۔ و حضرت
شیخ خدای داد را نسبت بہ شیخ جمال الدین و شیخ جمال الدین را نسبت بہ
شیخ خادم است۔ و حضرت مخدومی سید عبد اللہ را بح برادر نسبت بزرگوار
ایشان است کہ اعلم علمائے زمان و اکبر کبرایے وقت بودہ اند و مشہور اند
بقاضی صالح ابلخی۔ و حضرت مخدومی سید عبد اللہ را از مشائخ طرق متعددہ
نسبتاً و اجازتاً بسیار است لم تذکرہ تحریر عن الشویب۔ و حضرت
شیخ محمد صالح ^{مرہ} المشہور بقاضی و السید شیخ علی ^{مرہ} است و ایشان را

بشیخ علی است (۹۱) و ایشان را به المن بابا است . و بعضی به ایمن آقا
 گفته اند و ایشان را به صدر آقا . و بعضی ایمن آقا را نسبت به
 شیخ جمال شاشی داده اند . و صدر آقا را به زکی آقا است و زکی آقا را به علیم آقا و علیم آقا
 را به حضرت برهان المحققین خواجہ احمد شوی است و ایشان را به شیخ
ابو یوسف ہمدانی است و نسبت شیخ ابو یوسف ہمدانی تا آخر مذکور شد .
 و خواجہ احمد شوی را دو نسبت دیگر است ، یکی به شیخ شہاب الدین سہروردی
 و دیگر به ارسلان بابا و ایشان را نسبت به حضرت سلمان فارسی رضی اللہ
عنه نیز داده . چنانچہ خرقہ امایتی آل حضرت صلی اللہ علیہ وسلم را حضرت
سلمان رضی اللہ عنہ به ایشان رسانیدہ اند و می تواند بود کہ این نسبت
 از راہ معنی باشد بر تقدیر محتمل . اما نسبت این کیمہ در طریقہ علیہ
 کبرویہ و ہمدانیہ نعمتیہ از کبار مشائخ در این طریق واقع شدہ ، خصوصاً از
 حضرت برهان المحققین و قطب العارفین و غوث السالکین شیخ صدر الملہ
 و الدین البخاری القراکولی است کہ مدت دہ سال فی الخلوۃ و الجلوۃ بالفقہ
 و الاتصال و التمجیہ و السفر و الحفر ملازم آستانِ عبودیت بودہ بنظرات خاقانہ
 و لباس خرقہ از شیخ ترسون المروزی و شیخ نور الدین ابراہیم الحاقانی کہ ہم پرہ
 ہائے مخدومی الاظم شیخ صدر الدین بودند ، میقرر گردید . پس این ہر سہ
 عزیز و نسبت محضت مخدومی قطب الاقطاب شیخ الشہیر السامی مولینا
محمد الحاقانی است و ایشان را نسبت به حضرت مخدومی الاظم شیخ حاجی محمد
المجوشانی است و ایشان را حضرت شاہ البیداری است و ایشان
 را انتساب به شیخ رشید البیدی است و ایشان را بہ امیر عبد اللہ
البرزس آبادی است و ایشان را بہ خواجہ اسحق خلای و ایشان را امیر کبیر سید
علی الہمدانی است و ایشان را بہ شیخ محمود مزدقانی و ایشان را بہ شیخ
علاء الدولہ سمنانی و ایشان را بہ شیخ عبد الرحمن اسفرانی و ایشان

به شیخ احمد الجرجانی و ایشان را به شیخ علی لالائی غزنوی و ایشان را
 به شیخ محمد الدین بغدادی و ایشان را به شیخ نجم الدین کبری و ایشان
 را به شیخ عمار یاسر و ایشان را به شیخ ابوجیب سهروردی و ایشان را
 به شیخ احمد غزالی و ایشان را دونسبت است، یک به شیخ یوسف مدانی
 و دیگر به شیخ ابوبکر نساچ و شیخ ابوبکر نساچ را به شیخ ابوالقاسم گرگانی
 است و ایشان را نیز دونسبت است چنان که ذکر شد، یک به شیخ ابوالحسن
 خرقانی و دیگر به شیخ ابوالعلی رودباری و ایشان را به شیخ ابوالعثمان مغربی
 و ایشان را به شیخ جنید بغدادی و ایشان را به سمری سقلی و ایشان را به
 معروف کرخی و ایشان را دونسبت است، یک به امام علی موسی رضا
 الی ابائه الکرام و دیگر به داؤد طائی و ایشان را به حبیب نجفی و ایشان را
 به شیخ حسن بهری و ایشان را به حضرت علی کرم الله وجهه و امام علی
 موسی رضا را انتساب به پدر خود است امام موسی کاظم و ایشان را
 به پدر خود امام جعفر صادق و ایشان را دونسبت است چنان که
 مذکور شد - والله اعلم -

اما انتساب این کمینه در طریق عشقه از دو جانب است، یک از
 جانب مخدومی سید عبد الله البلیخی و دیگر از جانب شیخ محمد قلی است
 و ایشان را انتساب به قمار شیخ و بابا شیخ است و ایشان را به محمد صادق
 شیخ و ایشان را به ابوالحسن شیخ و ایشان را به الیاس شیخ و ایشان را
 به محمد قلی شیخ و ایشان را به خدای قلی شیخ و ایشان را به میر غیاث
 لدین شیخ و ایشان را به بایزید شیخ و ایشان را به شیخ قوام الدین بسطامی
 شیخ بهاء الدین مغربی و این دو عزیز منسوب اند به حضرت سلطان العارفين
 شیخ ابویزید بسطامی و نسبت شیخ بایزید بسطامی الی آخره مذکور شد -
 اما انتساب این فقیر حقیر در طریق قادریه و حشیه به دو عزیز است -

یکی به سید تاج الدین متقی و دیگر به سید عبداللہ مکی و این دو عزیز را
انتساب به شیخ علی منقر (منعبر) است و ایشان را به شیخ محمد سجاد و
ایشان را به شیخ طاهر بن زبیر و ایشان را به شیخ احمد بن موسی بشیش
و ایشان را به شیخ شهاب الدین زروق و ایشان را به شیخ ابوالحسن علی بشیش
به واسطه احمد بن موسی مذکور.

و شیخ ابوالحسن علی را انتساب به والد خود است شیخ ابوالحسن
عمرانی علی و ایشان را به سید محمد الدین ابوالمحمد صالح الزوادی است
و ایشان را به شیخ محمد مخلص طبعی است و شیخ احمد بن زنده مرد (۹)
و این دو را انتساب به شیخ شرف الدین ابن العادل است و ایشان
را به شیخ عبداللہ بن شجاع الدین الفاروقی است و ایشان را به شیخ
جمال الدین بن یوسف بن محمد بن نعیم معدی است و ایشان را به
شیخ عبداللہ محمد بن ابراهیم عبدالواحد بن سرور المقدسی است و ایشان
را به غوث الثقلین محی الدین عبدالقادر جیلانی قدس سره است و ایشان
را به شیخ ابی سعید المبارک بن علی المخزومی است و ایشان را به شیخ ابی
الحسن علی بن محمد بن یوسف استریش الکاوی است و ایشان را به شیخ ابوالفرج
عبدالرحمن بن عبداللہ الطرموسی است و ایشان را به شیخ عبدالواحد بن عبدالعزیز
النیمسی است و ایشان را به والد خود شیخ عبدالعزیز است و ایشان را به شیخ ابی بکر
محمد راتیل است و ایشان را به شیخ ابی القاسم جنید البغدادی سید الطائفة است
و ایشان را به ستر سقوی و ایشان را به شیخ معروف کرخی بتفصیل الی آخر مذکور شد.
(تا این جاسلسه های حضرت خواجہ باقی باللہ قدس سره به دستخط خاص ایشان
یعنی مجدد الف ثانی قدس سره تفصیل وار گرفته شد)